

Syddjurs
KOMMUNE

Sundheds- og ældrepolitik

2023 - 2026

○○○○

Forord

I Syddjurs Kommune skal det være let og naturligt at leve sundt sammen. Sundhed skal bidrage til en større livskvalitet for den enkelte i eget liv og i fællesskabet med andre.

Når vi forebygger, behandler eller fremmer sundheden, handler det om at understøtte det gode og sunde hverdagsliv for os alle. Vi skal sørge for, at sundhed indgår i alle de forskellige arenaer, vi færdes i og de kerneydelser, som Syddjurs Kommune leverer.

I Syddjurs Kommune står vi i de kommende år over for mange spændende muligheder og udfordringer. Vi bliver flere borgere - særligt børn og ældre. Mistrivslen blandt børn og unge er voksende, flere borgere udvikler kroniske sygdomme. Det er nogle af de forhold, der kan komme til at presse vores velfærd, og derfor skal vi på nogle områder finde nye løsninger.

Vi skal fremme en stærk fysisk og mental sundhed ved bl.a. at understøtte røgfrie miljøer, så vores børn og unge ikke oplever tobaksrøg som en naturlig del af fritids- og bylivet. Vi skal samtidig investere i fællesskaber, så færre borgere føler sig uønsket alene. Vores løsninger skal således i endnu højere grad være bæredygtige, så de gør os i stand til at leve et sundt liv med mange valgmuligheder.

Samtidig står vi over for en demografisk udvikling, med flere af de ældste ældre, større efterspørgsel efter sundhedsydelser og udfordringer med at rekruttere tilstrækkeligt personale. Derfor bliver det i de kommende år nødvendigt at prioritere medarbejdere til den nære kernevelfærd, og opgaver der ligger derudover må i noget omfang varetages af andre og via andre velfærdsløsninger end dem, vi kender i dag.

Syddjurs Kommune skal fortsat være en kommune, hvor det er trygt, værdigt og godt at leve hele livet. Der skal være rigeligt med udfoldelsesmuligheder, når man har forladt arbejdsmarkedet og er aktiv, frisk og rørig. Vi tror på, at god livskvalitet kommer af friheden til at klare sig selv mest muligt og bestemme over eget liv. Vi vil arbejde for det aktive medborgerskab. Det kræver, at du som borger engagerer dig i og påtager dig et medansvar - også for udviklingen af det gode ældreliv.

Men vi må ikke glemme de svageste borgere og deres pårørende. Vores ældre fortjener en ældrepleje med værdighed og omsorg, og med selvbestemmelse og valgmuligheder. Hvis kræfterne svinder, skal vi kunne tilbyde den nødvendige hjælp og omsorg.

Men det er ikke nok for eksempel at kunne stå ud af sengen selv. Der skal også være noget at stå ud af sengen til. At være en del af fællesskaber er vigtigt for de fleste. Alt for mange ældre er ensomme. Det skal vi gøre bedre, og derfor indgår ensomhed som en del af politikens fokusområder.

Med sundheds- og ældrepolitikken ønsker Byrådet at sætte retningen for udviklingen på sundheds- og ældreområdet i perioden 2023 - 2026.

Men det er også vigtigt at sige, at hvis vi skal lykkes, skal vi udvikle sammen. "Vi" i sundheds- og ældrepolitikken er derfor ikke et spørgsmål om, hvad vi kan gøre fra kommunens side, men hvad vi kan gøre sammen. Sundheds- og ældrepolitikken bliver kun endnu mere relevant set i lyset af, at vi bliver flere børn og ældre.

Fortsættes ►

Det er helt afgørende, at vi involverer og inddrager alle gode kræfter og er sammen om sundheden og ældrelivet i Syddjurs.

Derfor skal vi styrke civilsamfundet, frivillige og pårørende i at varetage opgaver, der traditionelt er blevet løst af kommunen. Her skal vi i fællesskab forventningsafstemme, hvad der i fremtiden kan løses af kommunen, og hvad vi i højere grad bliver nødt til at løse på anden vis. Det betyder blandt andet større involvering, og at beslutningskraften vil rykke tættere på både borgere og medarbejdere.

Forventningerne til fremtiden er vigtige for alle. Derfor er politikken også udarbejdet med inddragelse af borgere og interessenter. Således er politikken også et udtryk for, at vi når det bedste resultat, når vi løfter i flok, og at vi sammen har sat en fælles retning for, hvordan vi kan gøre en mærkbar forskel for sundheds- og ældreområdet i Syddjurs Kommune.

Jeg ser frem til den videre udvikling af vores sundheds- og ældreområde, og der skal lyde en stor tak til alle, der har bidraget til sundheds- og ældrepolitikken. God læselyst.

Christoffer Pedersen
Formand for Sundheds- og ældreudvalget

Indhold

Forord	2
Fra vision til politik	5
Rammesætning - Visionstemaer, pejlemærker og fokusområder	6
Del 1 Sundhed og trivsel	
Fokusområde 1 - Lige muligheder for at leve et sundt og aktivt liv	7
Fokusområde 2 - Mental sundhed og høj trivsel i alle aldre	8
Fokusområde 3 - Sammenhæng, tryghed og høj kvalitet i forbindelse med sygdom	9
Del 2 Ældre og værdighed	
Fokusområde 4 - Stærke fællesskaber modvirker ensomhed	10
Fokusområde 5 - Pårørende og netværk	11
Fokusområde 6 - Livskvalitet, selvbestemmelse og en værdig afslutning på livet	12
Sundheds- og ældrepolitikken og FN's 17 verdensmål	13

Fra vision til politik

Sundheds- og ældrepolitikken 2023-2026 bygger videre på Byrådets Vision og udviklingsstrategi "Sammen om det gode liv" for årene 2022-2034. Vision- og udviklingsstrategien indeholder fem visionstemaer og en række pejlemærker, som Byrådet med strategien ønsker, at der sættes fokus på.

Sundheds- og ældrepolitikken er gældende for perioden 2023-2026. I arbejdet med at re- alisere Sundheds- og ældrepolitikken skal vi bygge videre på det fundament, som vi allerede har, og samtidig vil vi lade os inspirere andre steder fra.

Med politikken vil vi sikre gode rammer for arbejdet med at skabe lokal sundhed og trivsel, så vi kan indfri kommunens overordnede målsætning i vision- og udviklingsstrategien om at borgere, erhvervsliv og medarbejdere i Syddjurs Kommune møder hinanden med nysgerrighed og engagement og skaber i fællesskab rammerne for det gode liv i hele Syddjurs. Politikken er således et udtryk for, at vi når det bedste resultat, når vi løfter i flok. Politikken skal sætte en fælles retning for, hvordan Syddjurs Kommune sammen med borger og civilsamfund kan gøre mærkbare forskelle for det sunde liv i Syddjurs Kommune.

Vision og udviklingsstrategien findes her

De fem visionstemaer i Vision og udviklingsstrategien

- » Tema 1 - Erhvervsliv og arbejdsmarked i udvikling
- » Tema 2 - Liv i naturen
- » Tema 3 - Bæredygtig bosætning
- » Tema 4 - Kultur, fællesskaber og velfærd for alle
- » Tema 5 - Lokaldemokrati og inddragelse

Rammesætning

Visionstemaer, pejlemærker og fokusområder

Sundheds- og ældrepolitikken tager udgangspunkt i tre visionstemaer og 11 pejlemærker fra Vision- og udviklingsstrategien.

Tre temaer og 11 pejlemærker for Sundheds- og ældrepolitikken:

Tema 3: Bæredygtig bosætning

- » Varieret udbud
- » Bæredygtig mobilitet
- » Udvikling og dialog

Tema 4: Kultur, fællesskaber og velfærd for alle

- » Børn og unge med mod på livet
- » Mestring af eget liv
- » Fællesskaber mod ensomhed
- » Rigt forenings- og kulturliv
- » Sundhed for alle
- » Viden til velfærd

Tema 5: Lokaldemokrati og inddragelse

- » Udvikling af lokaldemokrati på skolerne
- » Sammen om bedre løsninger – med borgere i alle aldre

Med afsæt i de tre visionstemaer og 11 pejlemærker har Sundheds- og ældreudvalget udpeget fokusområder, der i politikken er samlet til seks fokusområder, der beskriver retningen på sundheds- og ældreområdet i årene 2023-2026. For hvert fokusområde er der udarbejdet en række målsætninger, som skal bidrage til at indfri ambitionerne.

Fokusområder

- » 1. Lige muligheder for at leve et sundt og aktivt liv
- » 2. Mental sundhed og høj trivsel i alle aldre
- » 3. Sammenhæng, tryghed og høj kvalitet i forbindelse med sygdom
- » 4. Stærke fællesskaber modvirker ensomhed
- » 5. Pårørende og netværk
- » 6. Livskvalitet, selvbestemmelse og en værdig afslutning på livet

Politikken er opdelt i to afsnit; et afsnit, der beskriver sundhed og trivsel samt et afsnit, der beskriver ældre og værdighed. Inddelingen er valgt for at synliggøre politikken brede målgruppe og for at sikre, at de tværgående temaer står tydeligt. Inddelingen er samtidig valgt idet Sundheds- og ældrepolitikken udgør Syddjurs Kommunes lovpligtige værdighedspolitik for ældreplejen. Med denne politik sættes retningen for arbejdet med sundheds- og ældreområdet i de kommende år, men Syddjurs Kommune kan ikke lykkes alene. Der skal tages fælles ejerskab, hvis vi skal skabe de rammer, der kan forebygge og bekæmpe de udfordringer, vi står overfor. Derfor ser vi mod en fremtid, hvor borgeren selv, de pårørende, lokalsamfundet, foreninger, organisationer, erhvervslivet og øvrige aktører skal bidrage endnu mere i de kommende år.

Fokusområde 1: Lige muligheder for at leve et sundt og aktivt liv

Sundhed handler blandt andet om evnen til at mestre ens hverdag og træffe sunde valg og etablere vaner, der forebygger sygdom. Det skal være let for alle børn, unge, voksne, borgere med handicap såvel som ældre at leve et godt og sundt liv tæt på naturen, og hvor sunde valg bliver de nemme og mest attraktive valg. I Syddjurs Kommune skal forebyggelse være et centralt element i alle kommunale kerneopgaver. Det kræver, at vi tager et fælles ansvar for at skabe de rette rammer herfor og sikre lige muligheder for alle uanset det individuelle udgangspunkt herunder borgere med handicap, kronisk sygdom eller anden funktionsnedsættelse.

Dårlig mental sundhed, usund kost, alkohol, fysisk inaktivitet og rygning er blandt de væsentligste sundhedsmæssige udfordringer på forebyggelsesområdet i dag.

I Syddjurs oplever vi ligesom resten af samfundet en social og sundhedsmæssig ulighed. Derfor skal vi i højere grad samarbejde bredt om at tænke forebyggelse og tidlige indsatser ind gennem hele livet - fra sundhedsplejen, daginstitutioner, skoler, ungdomsuddannelser, byplanlægning, arbejdspladser, sociale bosteder, aktivitetscentre, sygepleje og rehabilitering.

Den seneste måling af sundheden i Syddjurs Kommune viser en stigning i antallet af overvægtige og svært overvægtige, hvilket blandt andet skyldes lavere grad af fysisk aktivitet. Desuden er der stor sammenhæng mellem overvægt, mistrivsel og dårlig mental sundhed.

Fysisk aktivitet forebygger en række livsstils sygdomme, og flere skal derfor have mulighed for at bevæge sig mere og gøre brug af naturen, kulturen og foreningslivet i Syddjurs Kommune. Der skal være særligt fokus på, at børn og unge trives, får en god start på livet og danner sunde vaner. Det skal understøttes med sunde rammer de steder, hvor børn og

unge befinder sig i dagligdagen, for eksempel i dagtilbud og skoler, i fritidslivet og nærmiljøet samt i klubber og foreninger. De voksne og ældre skal have tilsvarende muligheder for at leve et sundt og aktivt liv, og det handler om gode forhold og tilbud på blandt andet kultur-, natur- og fritidsområdet samt på arbejdspladserne.

Vi vil derfor skabe strukturer, der fremmer sundheden og gør det sunde valg let i hverdagen. Vi vil blandt andet styrke samarbejdet med folkeskoler, ungdomsuddannelserne og erhvervslivet, så vi sikrer rammer, der fremmer en røg- og nikotinfri kultur.

22 % af borgerne i Syddjurs Kommune er svært overvægtige, og andelen er steget markant over en årrække

Kilde; Sundhedsprofilen 2021.

Målsætninger

Det betyder, at vi vil styrke mulighederne for et sundt og aktivt liv i Syddjurs Kommune ved at;

- » Bidrage til mere lighed i sundhed og sikre, at sundhedsindsatsen er tæt koblet med de sociale og beskæftigelsesrettede indsatser.
- » Prioritere forebyggelse, fordi sundhed spiller en helt central rolle for trivsel og mulighed for at udfolde sit potentiale.
- » Styrke samskabelsen om sundheden ved at inddrage borgere, foreninger og organisationer.
- » Styrke arbejdet med at reducere alkoholforbruget, herunder sikre en systematisk henvisning til alkoholrådgivningen. Der skal i indsatsen være særligt fokus på unges alkoholvaner.
- » Fremme tobaks- og nikotinfrie miljøer særligt hvor børn og unge har deres hverdag og styrke det tværsektorielle samarbejde om systematisk henvisning til den kommunale nikotin- og rygestop rådgivning.
- » Øge fokus på forebyggelsen af svær overvægt ved at styrke vilkår og rammer for sund livsstil.

Fokusområde 2: Mental sundhed og høj trivsel i alle aldre

Vi ved, at grundlaget for en sund og aktiv levestil skabes i barndommen, og børn har brug for gode rollemodeller for at lære dette. Med en tidlig og forebyggende indsats vil vi i Syddjurs Kommune skabe et godt fundament, der fremmer muligheden for trivsel og udvikling.

Med fokus på mental sundhed er ambitionen, at alle børn, unge, voksne og seniorer skal opleve at være en del af et fællesskab. Det kan for eksempel være i daginstitutioner, skoler, ungdomsuddannelser, på arbejdspladser, i kultur- og fritidslivet eller i seniorlivet.

Mental sundhed er andet og mere end blot fravær af psykisk sygdom. Den mentale sundhed handler blandt andet om oplevelsen af at have det godt og at være overvejende glad og tilfreds med livet. Det handler også om at kunne klare dagligdags gøremål og udfordringer, samt at indgå i og bidrage til sociale relationer og fællesskaber.

Omfanget af udfordringer med dårlig mental sundhed, mistrivsel og ensomhed er stigende for alle aldersgrupper.

Derfor skal vi styrke trivsel, mestring, netværk, inklusion, fællesskaber i arbejdet med at højne den mentale sundhedstilstand.

Vidste du at du kan styrke din mentale sundhed ved at;

- **Gøre noget aktivt;**
– enten fysisk, socialt eller mentalt
- **Gøre noget sammen med andre;**
– med familie, venner eller netværk
- **Gøre noget meningsfuldt;**
– noget som giver en følelse af mening og formål i livet

Kilde; ABC for mental sundhed.

Andelen af borgere i Syddjurs Kommune med dårlig søvnkvalitet er steget markant de seneste 10 år. Flere mænd end kvinder har dårlig søvnkvalitet og andelen af borgere med dårlig søvnkvalitet falder med stigende uddannelsesniveau.

Kilde; Sundhedsprofilen 2021.

Vi tror på, at stærke fællesskaber og oplevelser med andre mennesker kan bidrage til gode sociale relationer. Denne tilknytning og forpligtelse, fællesskaberne giver, er afgørende for udviklingen af vores egen og andres mentale sundhed.

Undersøgelser viser, at et ureguleret skærmbrug bidrager til mistrivsel blandt børn og unge. Vi skal derfor understøtte sunde vaner i børn og unges brug af skærme samtidig med, at vi sikrer en kultur, som sætter fokus på sunde fællesskaber og aktiviteter med plads til bevægelse, fordybelse og gode søvnvaner.

Målsætninger

Det betyder, at vi vil styrke mental sundhed og trivsel, samt indsatsen mod ensomhed ved at;

- » Skabe helhedsorienterede løsninger i et tværgående samarbejde mellem foreninger, frivillige og borgere.
- » Sikre trivsel og social støtte ved at styrke rammerne for, at borgere i alle aldre kan komme til at opleve anerkendelse i stærke og sunde fællesskaber.
- » Sikre tidlige indsatser i de nærmiljøer, hvor børn og unge befinder sig, herunder indsatser i skoler og institutioner og udvikling af kompetencer og viden.
- » Sikre socialt udsatte borgere med komplekse problemstillinger får den nødvendige hjælp fra det rigtige tilbud.

Fokusområde 3: Sammenhæng, tryghed og høj kvalitet i forbindelse med sygdom

Vi lever længere med vores kroniske sygdomme og sundhedsmæssige udfordringer end tidligere, og flere mennesker lever med stor kompleksitet i sygdomsbilledet. Jo ældre man bliver, jo større risiko er der for, at man får kroniske sygdomme. Ligeledes er risikoen for længere indlæggelser og kontakt med sundhedsvæsenet større. Det stiller krav til samarbejdet og dialogen mellem de forskellige aktører i sundhedsvæsenet, pårørende og civilsamfundet.

Kroniske sygdomme som KOL, diabetes, slidgigt, kræft, migræne, samt anden sygdom og funktionsnedsættelse kan påvirke den enkeltes livskvalitet og mulighed for at leve et meningsfuldt og aktivt liv. Det kan samtidig have store samfundsmæssige omkostninger i form af tabte leveår eller øget behov for behandling og støtte.

Tryghed er en faktor Syddjurs Kommune vægter højt, og at man bliver hjulpet, når behovet opstår. Vi arbejder målrettet på at understøtte borgerens muligheder for at kunne klare sig selv og fortsætte med at leve et liv på egne betingelser, også efter konstateret sygdom eller funktionsnedsættelse. Det er vigtigt for livskvaliteten at kunne bevare og vedligeholde interesser og relationer. Derfor vil vi fokusere på tidligt at opspore og rehabiliter borgere, som bliver syge.

Andelen af borgere med kroniske sygdomme i Syddjurs Kommune er over regionsgennemsnittet og er steget markant gennem en årrække.

Kilde; Sundhedsprofilen 2021.

Ryging, et højt alkoholforbrug, fysisk inaktivitet, usunde kostvaner og svær overvægt er markante risikofaktorer for udvikling af kroniske sygdomme.

Kilde; Sundhedsprofilen 2021.

I Syddjurs Kommune vil vi sikre, at der er høj kvalitet og kontinuitet i borgernes møde med de professionelle, herunder at den rehabiliterende tilgang er målrettet. Stærke samarbejdsprocesser med høj inddragelse af borgeren skal medvirke til en høj grad af livskvalitet og tryghed.

Målsætninger

Det betyder, at vi vil styrke sammenhæng, tryghed og høj kvalitet i forbindelse med sygdom ved at;

- » Sikre at flere borgere med kronisk sygdom får muligheden for at leve et selvstændigt og aktivt liv.
- » Understøtte både den borgerrettede og patientrettede forebyggelse, så raske borgere holdes sunde, eller symptomer fra en allerede opstået sygdom forhindres i at udvikle sig yderligere.
- » Sikre at borgeren oplever den bedste kvalitet og største tryghed i pleje, behandling og omsorg.
- » Styrke samarbejdet mellem hospitaler, praktiserende læger og den kommunale indsats så borgeren oplever sammenhæng og helhedsorienterede indsatser.

Fokusområde 4: Stærke fællesskaber modvirker ensomhed

At føle sig som del af et fællesskab og have nære relationer har central betydning for at kunne leve et liv med fysisk og mental sundhed. Samtidig skal vi have respekt for, at nogle mennesker ønsker at være alene, og at alenehed kan bidrage til overskud til at indgå i fællesskaber. Derfor vil vi arbejde for at forebygge ensomhed og fremme sunde fællesskaber og aktiviteter på tværs af generationer.

Mange mennesker er selv i stand til at opsøge og indgå i fællesskaber. Derfor skal vi fokusere på borgere, der har brug for en udstrakt hånd for at blive en del af et fællesskab.

Vi skal indtænke relationer og fællesskaber i alle sfærer af vores liv. Vi skal understøtte gode rammer for alt fra vores familie-, fritids- og arbejdsliv, vores uddannelser og skoler til, hvordan vi bygger, skaber infrastruktur og leverer vores beskæftigelses-, social- og sundhedsindsatser og ældrepleje. Hvis vi skal lykkes, er der brug for, at vi forholder os til borgerens samlede livsbillede, og at relationsarbejde i højere grad indgår som en del af kerneopgaven, som vi skal have viden, tid og redskaber til at arbejde med.

Vi skal særligt fokusere på forebyggelse af ensomhed, når der sker store skift eller overgange i borgerens liv. Det kan være fra overgangen fra arbejdslivet til seniorlivet, hvis der opstår alvorlig sygdom hos én selv eller ens pårørende, eller hvis en ung rammes af psykisk sygdom og falder ud af uddannelse og ungdomsfællesskaber.

Også i seniorlivet og alderdommen er det særlig vigtigt at have mulighed for at leve et sundt og aktivt liv sammen med andre. Derfor skal vi i det frivillige foreningsliv og mellem generationer fremme aktive fællesskaber. Herunder skal der være en særlig opmærksomhed på overgangen fra arbejdslivet til seniorlivet, hvor vi skal gøre en særlig indsats for at få alle med ind i nye forpligtigende fællesskaber.

Ensomhed ses særligt blandt de unge og blandt de ældre. Forekomsten af ensomhed falder fra ungdomsårene og ind i voksenalderen, men stiger markant igen i alderdommen.

Kilde; Sundhedsprofilen 2021.

Vi ved, at ensomhed trives i isolation, og at den mistrives i fællesskaber. Derfor skal der i højere grad fokuseres på gode rammer for den frivillige indsats samt etablering af tiltag i nærmiljøerne og de steder, hvor borgerne bor. Herunder understøtte boformer som fremmer fællesskaber, der samler generationer på tværs. Sundhed handler om at styrke livskvaliteten gennem gode aktiviteter, nærværende relationer og stærke fællesskaber.

Sundhed handler også om den rigtige mad og ernæring. Et godt spisemiljø bindes sammen af relationer og indbyder til nærvær og fællesskab. Et godt måltid kan øge appetitten og dermed også øge livskvaliteten. De fysiske og sociale rammer omkring måltidet er centrale for opbygningen af sociale tilhørsforhold og vedligeholdelse af fællesskaber og den livskvalitet og trivsel, der følger heraf.

Målsætninger

Det betyder, at vi vil styrke mulighederne for netværksdannelse og fællesskaber ved at;

- » Øge borgernes muligheder for at deltage i forpligtigende fællesskaber, herunder i overgangen fra arbejdsliv til senior.
- » Arbejde på, at alle får mulighed for at betyde noget for andre, og at alle mennesker får lige adgang til at blive hjulpet ud af ensomhed.
- » Udbrede redskaber om forebyggelse, opsporing og afhjælpning af ensomhed til alle, der møder mennesker, der oplever ensomhed (frontmedarbejdere, civilsamfund, virksomheder, skoler og arbejdspladser)
- » Understøtte civilsamfundsinitiativer, som for eksempel måltidsfællesskaber, sorggrupper og besøgstjenester.

Fokusområde 5: Pårørende og netværk

I Syddjurs Kommune skal fokus være på det hele menneske. Vi skal tage udgangspunkt i den enkeltes ønsker, og hvad der giver værdi og livskvalitet for den enkelte.

I takt med stigende alder er det vigtigt at bevare en relativ god helbredstilstand og et godt funktionsniveau. Vi vil derfor øge mulighederne for, at borgere i Syddjurs Kommune bevarer deres fysiske formåen og gode mentale sundhed længst muligt.

I Syddjurs Kommune vil vi arbejde kontinuerligt med høj kvalitet i pleje- og omsorgsopgaven, som tager udgangspunkt i den gode dialog med borger om ønsker og behov, og hvad der betyder noget særligt for borgeren.

Samarbejdet med og omsorgen for pårørende skal styrkes, da det er afgørende for et rigt ældreliv for både den syge ældre og deres pårørende. De pårørende yder et meget vigtigt bidrag, når de hjælper deres ældre svækkede eller syge familiemedlemmer, og bidrager til, at borgeren opretholder et meningsfuldt og værdigt liv.

Undersøgelser peger på, at et godt samarbejde mellem hjemmeplejen og pårørende kan styrkes ved klare og realistiske forventninger til samarbejdet.

Kilde; Videnscenter for værdig ældrepleje, Sundhedsstyrelsen.

I Syddjurs Kommune ønsker vi, at de pårørende inddrages i omsorg og pleje af den syge i det omfang, det er muligt. De pårørendes kendskab og erfaring med borgeren er guld værd, og derfor skal den inddrages i tilrettelæggelsen af plejen og omsorgen for deres nære. Samtidig skal vi have opmærksomhed på de pårørendes sundhed og trivsel. Det gør vi blandt andet ved at sikre, at pårørende kan fastholde sociale relationer og aktiviteter uden for hjemmet.

Målsætninger

Det betyder, at vi vil styrke mulighederne for netværksdannelse og fællesskaber ved at;

- » Skabe tryghed og værdighed for både borgeren og de pårørende, når livssituationen ændrer sig på grund af sygdom eller funktionstab.
- » Skabe gode rammer for etablering af en bred vifte af tilbud herunder også inddrage borgeren selv, de pårørende, lokalsamfundet, foreninger, organisationer, erhvervslivet og andre som aktive vigtige aktører.
- » Fokuserer på at udbygge samarbejdet med frivillige og foreninger.
- » Styrke rammerne for den nødvendige aflastning og tid til egenomsorg for den pårørende.

Fokusområde 6: Livskvalitet, selvbestemmelse og en værdig afslutning på livet

I Syddjurs Kommune ønsker vi et værdigt ældreliv for alle. Vi vil sikre og bevare værdige liv for borgerne, også når de bliver ældre og har brug for hjælp. En værdig ældrepleje handler om at respektere borgerens ret til selv at bestemme og friheden til at sige til og fra i eget liv.

I Syddjurs Kommune respekterer vi, at der er mange måder at leve sit liv på. Det vil sige, at borgerens ønsker om bl.a. boform, aktivitet og livsførelse forsøges imødekommet, hvor vi sammen med borgeren finder den løsning, der er bedst mulig. Det er individuelt, hvad der giver livskvalitet. Derfor tager vi udgangspunkt i den enkeltes livsopfattelse og ønsker til livet. Det er ikke kun livet og opretholdelsen af livet, der har vores fokus. Den værdige og trygge afslutning på livet er i ældreplejen et væsentligt fokusområde. I Syddjurs Kommune arbejder vi for, at alle mennesker får en afslutning på livet, der sker med værdighed.

Alle ønsker en værdig afslutning på livet, men svaret på, hvad en værdig død er kan variere fra person til person. Det stiller krav til proaktive samtaler om den enkeltes ønske til den sidste tid.

Kilde; Videnscenter for værdig ældrepleje, Sundhedsstyrelsen.

En værdig død handler blandt andet om tryghed og nærvær i relationerne, men det handler i høj grad også om faglig kvalitet i pleje- og omsorgsopgaven. Afslutningen på livet skal ske på grundlag af borgerens egne ønsker for denne tid, for eksempel ønsket om at dø i eget hjem. Det handler om at sikre selvbestemmelsen hos borgeren og være lyttende, åben og imødekommende over for individuelle ønsker.

Målsætninger

- Det betyder, at vi vil styrke den enkeltes selvbestemmelse og indflydelse på eget liv ved at;
- » Skabe tryghed og nærhed for borgerne, når deres livssituation skifter.
  - » Fremme rammerne for et ligeværdigt samarbejde mellem borger og personalet, hvor der bliver lyttet til borgeren med åbenhed og nysgerrighed.
  - » Tale åbent om døden og tage initiativ til dialog om ønsker til den sidste levetid.
  - » Sikre at borgeren får hjælp, støtte og vejledning i den afsluttende fase af livet, og at der tages hånd om de pårørende efterfølgende. Dette kan blandt andet ske i regi af sorggrupper.

Sundheds- og ældrepolitikken og FN's 17 verdensmål

Fokusområderne i Sundheds- og ældrepolitikken understøtter særligt to af FN's verdensmål og anviser dermed, hvordan Sundheds- og ældrepolitikken bidrager til realisering af verdensmålene.

Syddjurs Kommune kobler sig på verdensmålene for at sikre alle borgere og medarbejdere gode og sunde leveår, skabe lige adgang til sundhedstilbud og indgå i partnerskaber på tværs af fagområder og civilsamfund.

Verdensmål 3 – Sundhed og trivsel

Vi bidrager til verdensmålet om sundhed og trivsel, når vi styrker vores helhedsorienterede indsatser, arbejder med sociale fællesskaber, og når vi arbejder målrettet for at skabe lokalsamfund hvor alle trives. Vi påvirker samtidig hensigterne med verdensmålet, når vi aktivt prioriterer den strukturelle forebyggelse og den tidligere indsats og opsporing.

Verdensmål 10 – Mindre ulighed

Vi påvirker verdensmålet om at reducere ulighed, når vi arbejder for at sikre, at alle borgere får muligheden for sunde leveår, og når vi med politikken forsøger at skabe lige adgang til sundhedstilbud og gør de sunde valg let tilgængelige for borgere alle aldre og for borgere med funktionsnedsættelse.

Vi påvirker ligeledes verdensmålet, når vi lader vores indsatser være tæt koblet med de sociale indsatser og har fokus på udsatte borgere.

